

It's a small world after all

Of het met de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen te maken heeft weet ik niet, maar in Aanbestedingsland wordt de laatste tijd veel gesproken over een lokaal voorkeursbeleid bij aanbestedingen. Beoogd wordt dat meer opdrachten worden gegund aan bedrijven binnen de eigen grenzen. Mag dat?

Opdrachten met een waarde beneden de Europese drempelbedragen die geen landsgrensoverschrijdend karakter hebben mogen in beginsel (enkelvoudig of meervoudig) onderhands worden gegund. Maar daarmee zijn we er nog niet.

De Aanbestedingswet (2012) bepaalt dat een aanbestedende dienst op basis van objectieve criteria een keuze moet maken voor de wijze waarop hij een overeenkomst tot stand wil brengen (een keuze voor een bepaalde aanbestedingsprocedure) en een keuze moet maken voor de ondernemer of ondernemers die worden toegelaten tot de bewuste procedure.

Bij meervoudige procedures moet dan gelet worden op een aantal beginselen van aanbestedingsrecht, zoals het gelijkheidsbeginsel, bij enkelvoudige procedures (waarbij opdrachten uit de hand worden gegund) gelden die beginselen niet. De aanbestedende dienst moet haar keuze desgevraagd motiveren.

Op basis van welke criteria kan dan een keuze uit de verschillende ondernemers worden gemaakt? Een aanbestedende dienst kan, natuurlijk, letten op ervaring of bijvoorbeeld bedrijfsomvang. Maar er is geen rechtsregel die zich ertegen verzet dat ook belang wordt toegekend aan de vestigingsplaats van de inschrijver of het stimuleren van de lokale economie. Als het criterium maar voor iedereen duidelijk is en kan worden uitgelegd.

In het Model Inkoop en Aanbestedingsbeleid van de VNG, dat door veel gemeenten als leidraad geldt, is met deze mogelijkheid ook rekening gehouden. Dat bepaalt hieromtrent: “De gemeente heeft oog voor de lokale economie, zonder dat dit tot enigerlei vorm van discriminatie van ondernemers leidt. In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse offerteaanvraag en/of een meervoudig onderhandse offerteaanvraag volgens de geldende wet- en regelgeving is toegestaan, kan rekening worden gehouden met de lokale economie en lokale ondernemers (...)”.

Dat een gemeente bij de meervoudige onderhandse aanbesteding van opdrachten ook of zelfs uitsluitend lokale ondernemers uitnodigt is op zich dus geen probleem. Maar schieten we er veel mee op? Is een lokale ondernemer gediend met een voorkeursbehandeling? Op het eerste gezicht natuurlijk wel. Dat is vermoedelijk de reden dat vrijwel alle politieke partijen zich uitspreken voor lokaal onderhands gunnen. Maar niet per se als dat betekent dat je als ondernemer daardoor tegelijkertijd minder kans maakt op opdrachten uit naburige gemeenten. Dan wordt een voorkeursbeleid juist een belemmering en de wereld wel heel klein.

Per van der Kooi

Advocaat aanbestedingsrecht en bouwrecht

De Clercq Advocaten Notarissen, Leiden

p.vanderkooi@declercq.com •